

СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТ-КАРТ НА ЗАНЯТТЯХ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МОВНО- ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Васильківська Надія Адамівна

*кандидат педагогічних наук, доцент, Тернопільський національний
педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
vasulkivska8@gmail.com*

На сучасному етапі розвитку освіти основним завданням науковців, викладачів, учителів є пошук нових підходів до організації процесу навчання, удосконалення його форм, методів, прийомів, які, з одного боку, стимулюють бажання вивчати дисципліну, а, з другого боку, – сприяють інтенсифікації навчального процесу.

Одним із таких засобів є застосування інтелект-карт (англ. Mind maps). В українських перекладах цей термін може звучати по-різному: ментальні карти, асоціативні карти, карти розуму, карти пам'яті, карти думок, карти мислення. Усі ці терміни використовуються для позначення способу графічного вираження процесу мислення.

Автор ідеї створення ментальних карт Т. Б'юзен запропонував фіксувати інформацію асоціативно, а не лінійно, що є зручнішим для сприйняття, бо дозволяє бачити об'єкт не сам по собі, а у взаємозв'язку з іншими об'єктами. За словами автора, кожен біт інформації, що надходить в мозок, кожне відчуття, спогад або думка, може бути представлена у вигляді центрального сферичного об'єкта, від якого розходяться десятки, сотні, тисячі та мільйони променів... У результаті використання цієї багатоканальної системи обробки та зберігання інформації мозок у будь-який момент часу має інформаційні карти, складності яких позаздрили б кращі картографи всіх часів, якщо б вони мали змогу ці карти побачити [54].

Питанням використання інтелект-карт у навчальному процесі, у тому числі й студентів ЗВО, присвячені праці Т. Б'юзена (1974), В. Казагачева, Л. Горбань і Я. Толочко (2015), Н. Камишанської

(2016), Т. Колтунович, О. Поліщук (2019), Н. Оксентюк (2015), Ю. Сабадош (2018), А. Солодовник (2012) та ін. Проте дослідження асоціативних карт як засобу візуалізації у процесі методики навчання мовно-літературної освітньої галузі відсутні.

Мета статті – визначити та обґрунтувати особливості використання ментальних карт як ефективного засобу у підготовці майбутніх фахівців початкової освіти.

Подання інформації у вигляді карт пам'яті дозволяє зацікавити аудиторію, сприяє кращому засвоєнню, запам'ятовуванню, відтворюванню матеріалу.

У процесі вивчення курсу «МНМЛЮГ» використання інтелект-карт є можливим під час підготовки викладачем лекційного матеріалу, у ході проведення семінарських, практичних і лабораторних занять, у процесі самостійного опрацювання студентами додаткового матеріалу, для виконання ІНДЗ, для написання науково-дослідних робіт, у ході підготовки до заліків, екзаменів, модульних робіт. Карти пам'яті можна використовувати на всіх етапах роботи: від вивчення нового матеріалу до його автоматизації та контролю.

Ментальні карти застосовуються з метою генерації ідей, прийняття рішень, упорядкування інформації та її опрацювання; «стратегічного думання» (можливості поглянути на проблематику повністю та враховуючи всі особливості); складання планів, розуміння своїх цілей, опису напрямів діяльності; ведення конспектів; створення презентацій і проектів, у яких відображено хід думок; проведення мозкових штурмів тощо [2, с. 19].

Інтелект-карти допомагають організувати індивідуальну, групову, колективну діяльність. Творити їх можна і в ході заняття, і вдома при підготовці до занять.

Звичайно, викладач ознайомлює студентів із правилами, рекомендаціями, яких треба дотримуватися при складанні таких карт. Ці рекомендації, закони створення ментальних карт стосуються, з одного боку, їх змісту й оформлення, з другого боку, – їх структури.

Створювати інтелект-карти можна вручну або за допомогою програмних засобів: існує різноманітне програмне забезпечення для створення та редагування таких карт.

Застосування ментальних карт на заняттях з курсу «МНМЛОГ» дає позитивні результати, бо розвиває пам'ять і увагу, критичне і креативне мислення, створює мотивацію до навчання, робить процес навчання цікавим і результативним.

Список використаних джерел

1. Бьюзен Т., Бьюзен Б. Супермышление. 2-е изд. Минск : Попурри, 2003. 304 с.
2. Колтунович Т. А., Поліщук О. М. Використання ментальних карт як засобу візуалізації у процесі викладання соціальної психології. *Молодий вчений*. №7.1 (71.1). 2019. С. 19–26.

РЕАЛІЗАЦІЯ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ НОВИХ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ У ЗВО

Дідук-Ступ'як Галина Іванівна

*кандидат педагогічних наук, доцент, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
diduk_stupyak@ukr.net*

У країнах Європи, Росії та України сьогодні серйозно обговорюють питання, як забезпечити своїх громадян необхідними знаннями й уміннями для їх гармонійної взаємодії у суспільстві, що розвивається. Новації сучасних підходів до організації процесу навчання як у вищій школі, так і в загальноосвітніх навчальних закладах, визначаються гаслом: «учити, розвивати й виховувати у процесі навчання», що останнім часом набуло інтеграційного характеру і дає можливість економно використовувати педагогічний інструментарій у досягненні наміченої мети. І одним із ключових компонентів цієї професійної еволюції є мовленнєва підготовка, яка у фокусі вимог Європейських стандартів вивчення мови та Європейської кредитно-трансферної системи освіти має формуватися на дискурсній основі. Давно відома істина, що володіння мистецтвом слова є важливим показником освіченості й фахової компетентності спеціаліста. Багаторічний досвід викладання різних мовних курсів на філологічних і нефілологічних факультетах, проаналізовані чинні навчальні робочі плани, програми, підручники, методичні посібники